

IRENEUSZ ZIEMIŃSKI

METAFIZYKA ŚMIERCI

Wydawnictwo WAM

Kraków 2010

SPIS TREŚCI

Podziękowania

Wstęp: Problem śmierci	11
1. Doświadczenie skończoności	11
2. Przyczyny i sens śmierci	16
3. Dlaczego śmierć? – założenia pytania i główne odpowiedzi	22
Rozdział I: Konieczność logiczna	27
1. Nieuchronność śmierci	27
2. Zdania logicznie konieczne	28
3. „Wszyscy ludzie są śmiertelni” jako zdanie analityczne	28
4. „Wszyscy ludzie są śmiertelni” jako zdanie syntetyczne <i>a priori</i>	38
5. Wnioski	39
Rozdział II: Konieczność ontyczna	41
1. Człowiek jako istota śmiertelna	41
2. Skończoność	43
3. Popęd śmierci	54
4. Materia	61
5. Złożoność	62
6. Zmiana	66
7. Czas	67
8. Narodziny	70
9. Indywidualizacja	73
10. Kosmiczna sprawiedliwość	78
11. Bóg	83
12. Wnioski	93
Rozdział III: Konieczność biologiczna	95
1. Człowiek jako organizm	95
2. Naturalność śmierci	95
3. Śmierć programowana	115
4. Złożoność organizmu	124
5. Trwanie gatunku	129
6. Trwanie życia	136
7. Ewolucja	145
8. Niepoznawalność życia i śmierci	149
9. Nieśmiertelność biologiczna	150
10. Wnioski	154

Rozdział IV: Przypadek	156
1. Sens przypadkowości śmierci	156
2. Mityczne wyobrażenia śmierci	156
3. Sens mitów	160
4. Irracjonalność przypadku	162
5. Wnioski	164
Rozdział V: Kara za grzech	165
1. Wina i kara	165
2. Bóg i śmierć	166
3. Pierwotna nieśmiertelność	181
4. Odkupienie	185
5. Sprawiedliwość	191
6. Szczęśliwa wina	196
7. Wnioski	199
Rozdział VI: Warunek wartości życia	201
1. Cena życia	201
2. Zło nieśmiertelności	202
3. Jedyność życia	212
4. Jedność życia	216
5. Miara życia	219
6. Twórczość	225
7. Wolność	228
8. Miłość	234
9. Nadzieja	237
10. Wnioski	239
Rozdział VII: Ofiara	241
1. Warunki ofiary	241
2. Ofiara z ludzi	244
3. Śmierć w obronie wartości	246
4. Ofiara dla przyszłych pokoleń	247
5. Śmierć bohaterska	249
6. Śmierć z drugim	257
7. Śmierć za drugiego	259
8. Śmierć zbawcza	270
9. Śmierć męczeńska	275
10. Wnioski	278
Rozdział VIII: Wyzwolenie	280
1. Wyzwolenie negatywne i pozytywne	280
2. Wyzwolenie z cierpień	281

3. Wartość cierpienia i krzywdy pośmiertne	285
4. Śmierć jako zniewolenie	287
5. Wyzwolenie z życia	288
6. Zło i dobro życia	300
7. Wnioski	304
Rozdział IX: Życie wieczne	305
1. Pragnienie wieczności	305
2. Warunki życia wiecznego	306
3. Nieśmiertelność	309
4. Wskrzeszenie	315
5. Śmierć jako brama życia	320
6. Obrazy wieczności	326
7. Życie doczesne a życie wieczne	327
8. Etyczny aspekt wieczności	329
9. Realność i konieczność śmierci	330
10. Wnioski	333
Rozdział X: Ostateczna decyzja	335
1. Śmierć jako zadanie	335
2. Wybór ostateczny	340
3. Zniewolenie i klęska	348
4. Wnioski	352
Rozdział XI: Absurd	354
1. Rodzaje absurdu	354
2. Absurd częściowy	357
3. Niespójność absurdu częściowego	370
4. Absurd całkowity	372
5. Doświadczenie absurdu a wymóg sensu	381
6. Absurd a Bóg	384
7. Wnioski	386
Rozdział XII: Tajemnica	387
1. Wymiary tajemnicy	387
2. Agnostycyzm	388
3. Sceptycyzm	389
4. Pojęcie tajemnicy	391
5. Obrazy tajemnicy	392
6. Spójność tajemnicy	401
7. Tajemnica jako nadzieja	403
8. Wnioski	406

Zakończenie: Wygnańcy z raju	408
1. Dwuznaczność śmierci	408
2. Sens pytania	414
3. Konieczność i niekonieczność śmierci	418
4. Moja śmierć	423
Bibliografia	424
Indeks rzeczowy	449
Indeks osobowy	457